

Interview met Annie Mostert

“We hadden geen elektriciteit, geen gas, geen waterleiding en geen wc”

Aan de rand van het Naardermeer, het oudste beschermde natuurmonument van Nederland, staat het negentiende eeuwse stoomgemaal De Machine. Sinds 1947 woont mevrouw Mostert op deze bijzondere lokatie. “Er is heel wat veranderd in de loop der tijd, maar het blijft een geweldige plek om te wonen.”

Tekst en fotografie: Maja Blauw

Sinds 19 februari 2007 woont mevrouw Mostert op de kop af 60 jaar in De Machine. Een diamanten jubileum dus. Mevrouw Mostert, Annie voor intimi, schenkt koffie en thee voor wandelaars van het ‘rondje Naardermeer’ voor nog bijna vooroorlogse prijzen. “Maar alleen als ik het wil open ik het terras. Het woord ‘moeten’ is er niet meer bij op mijn leeftijd,” zegt de 82-jarige kwieke dame. Het stoomgemaal De Machine werd in 1883 door de toenmalige eigenaars gebouwd om het Naardermeer mee droog te pompen. “De grond was bestemd voor landbouwgebied, korenveld

en grasveld,” aldus Annie. Maar door de hoeveelheid wellen in het Naardermeer bleek het letterlijk dweilen met de kraan open. Het Naardermeer liep weer vol en De Machine werd geschikt gemaakt tot twee woonhuizen.

Bedreigingen

Jaren later leek het Naardermeer de gemeente Amsterdam een mooie plek voor een vuilstortplaats. “Want de trein rijdt door het meer en dan kon het meteen mooi opgeruimd worden. Dat was het idee,” verklaart de bewoonster. Niet lang hierna, in 1905, kocht Jac. P. Thijsse het

Naardermeer ter bescherming aan en was het eerste natuurmonument in Nederland een feit. De vuilstort was echter niet de enige bedreiging voor het Naardermeer. Nog in 2006 waren er vergevorderde plannen om de snelwegen A6 en A9 onder het Naardermeer met elkaar te verbinden. Deze verbinding leek nodig om onder andere de A1, de snelweg die vlak langs het meer loopt, te ontlasten. De aanleg van de tunnel zou echter desastreus zijn geweest voor het waterpeil van het Naardermeer.

Water uit de put

Toen Annie hier vlak na de oorlog kwam wonen met haar man was het er bepaald niet gerieflijk. “We hadden geen elektriciteit, geen gas, geen waterleiding en geen wc. Ja, boven de sloot was een wc. En het drinkwater kwam uit een regenput,” vertelt ze. Ze vervolgt: “Je moest het water met een akertje uit die regenput scheppen, naar binnen dragen, en als ik dan afgewassen had, het vuile water weer naar buiten brengen.” Als oplossing maakte haar man daarom zelf een houten aanrecht en bevestigde een fietsband aan de wasbak, zodat het water naar de sloot kon weglopen. “En als ik sindsdien vuil af wilde spoelen, dan liep het water makkelijk weg. Wanneer het water wegliep was die fietsband open, en zo niet, dan ging hij dicht, dat was een soort stankafsluiter. Dat soort kleine dingen maakten het leven een stuk makkelijker.” Pas tien jaar later, in 1957, kwam er water en licht. “Maar”, zegt Annie met enige verontwaardiging, “we moesten zélf de geul naar de snelweg A1 graven én 200 gulden betalen. Want anders was het onrendabel. Met een

Annie Mostert: “Alleen als ik het wil open ik het terras; het woord ‘moeten’ is er niet meer bij op mijn leeftijd.”

schop hoor! Nou, dan is het nog een heel eind naar de snelweg!”

Twee baantjes

De A1, die tegenwoordig al acht banen telt, was in die tijd nog maar een klein weggetje. Toen Annie begin jaren ’50 haar dochter kreeg, ging haar zoontje van zes zelfstandig op zijn fiets naar school in Muiderberg. “Hij stak met zijn

riet en onderhield hij de eendenkooi,” zegt ze overpeinzend. “Op een gegeven moment is mijn man weggegaan bij Natuurmonumenten en is er 30 jaar niet meer gebaggerd.” Ze beschrijft dat er nog maar 15cm vaarwater in het meer over was. “Ja, toen kwam er een grote motorboot middenin het meer te liggen, met hele grote buizen. Op het land hebben ze allemaal walletjes

weer draait ze het krijtbord om dat aan de zijkant van haar woonhuis De Machine staat. Haar tuintje, dat direct langs het wandelpad ligt, is dan geopend als terras, waar men voor 1 euro een kop koffie met een gevulde koek kan krijgen. Op de koffietafel in haar bloemovergoten tuin ligt het gastenboek. “Ik heb ze overal vandaan,” glundert ze. “Uit Taiwan, Nepal, Amerika, Helsinki. En ze schrijven ook in het gastenboek. Ik kan er geen woord van lezen, maar ’s avonds kijk ik het in en dan kan ik er nog zo van genieten.”

“Hij stak met zijn kleine fietsje zo de snelweg over”

kleine fietsje zo de snelweg over. Moest ie in de verte kijken of er een auto aankwam. De weg was toen nog twee baantjes. Er reed amper een auto. Maar als het slecht weer was, hield ik hem thuis. Anders waaide hij met fietsje en al de sloot in,” vertelt ze liefdevol.

25 gulden per week

De man van Annie werkte destijds voor Natuurmonumenten als baggeraar van het meer en de sloten. Dat deed hij met een ‘baggerbeugel’, verder niets. “Voor 25 gulden per week baggerde hij niet alleen de sloten uit, maar sneed hij ook

gemaakt, en daar spotten ze de bagger in.” Meewarig gaat ze verder: “Ze drukten op een knopje en dan: tsssjaaaa...! Dan zag je de bagger er allemaal heen gaan! Mijn man leefde toen nog, en hij zei: ‘Dat heb ik nou vroeger allemaal met een baggerbeugel moeten doen.’ ‘Andere tijd meneer,’ zei de man van de motorboot toen.”

Koffie en een gevulde koek

Met de komst van het ‘rondje Naardermeer’, een wandeling om het meer heen, is er nog meer veranderd voor Annie. Met mooi, en niet al te koud,

Schooljuffrouw

Hoewel Annie veel dingen heeft zien veranderen wil ze hier voor geen prijs weg. “Soms komt er een schoolmeester met zo’n 25 schoolkinderen, en dan zegt hij: ‘Mevrouw Mostert wil je het verhaal nog eens vertellen?’ Dan vertel ik over vroeger, en wat bijvoorbeeld een petroleumstel is. Dat vinden ze geweldig.” Ze besluit: “Nee, ik had nooit kunnen geloven dat ik hier nog als schooljuffrouw dit allemaal zo zou vertellen... ”

Uitzicht op het Naardermeer vanaf De Machine